आदित्यंआदत्तेशब्दादीन्श्रोत्रादिभिरित्यादित्योजीवस्तंगौरोहमंधोहंदुःख्यहंकर्ताहमित्याद्यनुभवाद्देहाद्यात्मतयाभासमानंबुद्धिभिश्चानेकधाविकल्प्यमानंब्रह्मवेदउन्नयतिदेहादिभ्यःपृथक्करोति श्रुतिरेवात्मतत्त्वनिर्णयेमानमित्यर्थः तथाचश्रुतिः नावेदविन्मनुतेतंबृहंतमिति ननुसर्वेपिवेदादात्मानंजानंतिनेत्याह देवाइति देवाःशमादयस्तस्याभितश्चराःसहायाः अस्तंत्वस्थानंअपहतपाप्मादिगुणाष्टकविशिष्टंतत्कारणभूतंहार्दाकाशंप्रतिएनंधर्मःसाक्षात्परंपरयावाकर्मोपासनारूपोनयतिप्रापयति सएवमुक्तविधंस्वरूपंसगुणब्रह्मभावंप्राप्यतद्वाधेनसत्येसर्वबाधावधिभूतेशुद्धचिन्मात्रेप्रतिष्ठितोभवति तथाचश्रुतिः स एवंविद्वानस्माच्छरीरभेदादूर्ध्वमुत्क्रम्यामुष्मिन्स्वर्गेलोकेसर्वान्कामानाप्त्वाऽमृतःसमभवदिति प्रथमंशास्त्रजंज्ञानंततःशमादिसंपन्नस्ययोगबलाद्देहाद्यध्यासनिवृत्तिस्ततःस्वर्गाद्यसगुणब्रह्मदर्शनंततःकेवलीभावइतिश्रुतेरर्थः ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ वेदस्यसत्येप्रतिष्ठाहेतुत्वमुक्तंतत्रदृष्टद्वारमाह श्रुतेनेति श्रोत्रियोवेदाध्यायीश्रुतेनआचार्यमुखाद्वेदार्थावधारणेनभवतिनत्वक्षरपठणमात्रेण ततश्चतपसायुक्त्याचश्रुतस्या

युधिष्ठिरउवाच ब्रह्मादित्यमुन्नयतिदेवास्तस्याभितश्चराः॥ धर्मश्चास्तंनयतिचसत्येचप्रतितिष्ठति॥४६॥ यक्षउवाच केनस्विच्छ्रोत्रियोभवतिकेनस्विद्विंदतेमहत्॥ केनस्विद्द्वितीयवान्भवतिराजन्केनचबुद्धिमान्॥४७॥ युधिष्ठिरउवाच श्रुतेनश्रोत्रियोभवतितपसाविंदतेमहत्॥ धृत्याद्वितीयवान्भवतिबुद्धिमान्वृद्धसेवया॥४८॥ यक्षउवाच किंब्राह्मणानांदेवत्वंकश्चधर्मःसतामिव॥ कश्चैषांमानुषोभावःकिमेषामसतामिव॥४९॥ युधिष्ठिरउवाच स्वाध्यायएषांदेवत्वंतपएषांसतामिव॥ मरणंमानुषोभावःपरिवादोऽसतामिव॥५०॥ यक्षउवाच किंक्षत्रियाणांदेवत्वंकश्चधर्मःसतामिव॥ कश्चैषांमानुषोभावःकिमेषामसतामिव॥५१॥ युधिष्ठिरउवाच इष्वस्त्रमेषांदेवत्वंयज्ञएषांसतामिव॥ भयंवैमानुषोभावःपरित्यागोऽसतामिव॥५२॥ यक्षउवाच किमेकंयज्ञियंसामकिमेकंयज्ञियंयजुः॥ काचैषांवृणुतेयज्ञंकांयज्ञोनातिवर्तते॥ ५३॥

र्थस्यालोचनेनमहत्ब्रह्मविंदतेजानीते मानमेयगताऽसंभावनानिवृत्त्यानिश्चिनोति धृत्या धृत्याययाधारयतेमनःप्राणेंद्रियक्रियाः योगेनाव्यभिचारिण्याधृतिःसापार्थसात्विकीत्युक्तलक्षणया निदिध्यासनेनेत्यर्थः द्वितीयंअनीशत्वादिविशिष्टादविद्याप्रत्युपस्थापिताज्जीवाद्रूपात्तद्विपरीतंविद्याप्राप्यंप्रतीचोयत्द्वितीयंरूपंतद्वान्भवति एतत्त्रयनिश्चयात्मिकाबुद्धिर्गुरूपदेशादेवप्राप्येत्याह बुद्धिमानिति तथाचश्रुतिः आत्मावारेद्रष्टव्यःश्रोतव्योमंतव्योनिदिध्यासितव्यः आचार्यवान्पुरुषोवेदेत्यादिरात्मदर्शनसाधनत्वेनश्रवणादित्रयमाचार्यवत्त्वंचेतिदर्शयति ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ श्रवणाद्यधिकारेहेतुमाह त्रिभिरुत्तरैः स्वाध्यायोवेदाध्ययनंविप्राणांदेवत्वंस्वर्गलोकप्रापकं तपःशमादिकंसदाचारइत्युपादेयद्वयं मानुषोभावोदेहाद्यभिमानः मरणंजन्ममरणप्रापकः परिवादोदेवब्राह्मणादिदूषणं असदाचारइतिहेयद्वयं ॥ ५० ॥ ५१ ॥ परित्यागःआर्तानामितिशेषः ॥ ५२ ॥ ५३ ॥

Digitized by Google